

1909-12-09

AFSENDER

Gudmund Hentze

MODTAGER

Emil Hannover

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Dateringsbegrundelse:

Datering i brev.

Arkivplacering:

Den Hirschsprungske Samling

TRANSSKRIFTION

[med blyant i Hannovers hånd:] Hentze

München 9. December

1909

Kære hr Emil Hannover

Tak for Deres venlige Brev, det er godt for mig at mærke, at jeg har Venner. – Ja jeg er ikke glad, ikke tilfreds, hvad værst er heller ikke med mig selv. De har Ret i hvad De har set, mine Tegninger koster mig Kvaler, Sjælskvaler, tit arbejder jeg i Pine og sjældnen i Lyst. Jo ældre jeg bliver – og nu er jeg i den Alder hvor andre har Ro – jo mere kæmper jeg med mig selv. Tro ikke at jeg overdriver naar jeg nu fortæller Dem at jeg kan græde af Fortvivlelse og ligge sløv timevis derefter. Jeg spørger da mig selv alvorligt, hvad har Du som Du vil male, har Du et Motiv, et nok saa ringe saa vil jeg sige Dig fri, men Maleren har intet. Og dog kan jeg ikke undlade at tegne og male men det er som om det var onde Aander som drev mig til det. Ingen kan sige mig saa haard og ond en Dom om mine Arbejder, jeg kan jo dømme tifold saa ondt. – Har andre det ikke saadan, lider de ikke, gaar de med Glæde daglig til deres Arbejde, lægger sig glade til Hvile? Det eneste som trøster mig er den Følelse at jeg udvikles i Forstanden, jeg har lært umaa-delig meget som Maler i de 1½ Aar, jeg nu har været i Tyskland. Jeg har nu lært saa meget, at jeg véd at jeg har været en Idiot, aandssvag, at Maler kunsten har været mig en lukket Bog, det har jeg lært gennem de franske Impressio-nisters Billeder som jeg har set her og i Berlin, hvor jeg boede forforrige Vinter. Men den Gang forstod jeg det ikke som nu,

jeg saa kun de smukke Farver som jo

[i venstre margen:]

Jeg ved fra Siegfried Wagner, at De har lagt et Ord ind for mig for

Kristiansborgs Udsmyk-

ning, jeg vilde være meget glad om det blev til noget, jeg skrev i sin Tid (for et halvt

Aars Tid siden) til Arkitekten og tilbød min Hjælp men fik aldrig Svar.

[2]

i sig selv fryde et Malerøje. Grun-

den, Aarsagen til disse Farver er først

gaaet op for mig i München ved at

se de tyske Maleres fortvivlede Skade-

hop for at efterligne den franske Flugt.

Nogle af Münchenerne imiterer ganske raat,

men netop hos de originaleste og bedste –

den bedste er for mig Leo Putz, ser jeg ret

Forskellen mellem dem og dem som

fransk Kunst. Den gode Münchener

Kunst er fed og bred og velbehagelig,

De kender hans fede, bare Piger som gasser

sig paa Ryggen med en Rejseplaid under

sig i det Grønne. Men altsaa, Maler

vil og maa jeg blive og til Paris maa jeg,

først og fremst, der har jeg ikke været

endnu. Desværre er jeg nødt til foreløbig

at blive i München, jeg er bunden til

et Atelier som først kan siges op til

1ste Jan med 5 Maaneders Varsel og des-

uden har jeg Gæld som jeg ikke kan være

bekendt at løbe fra. Altsaa maa jeg

blive her og søge at opfylde mine Pligter,

lykkes det mig ikke – hvad det ikke

ser ud til – maa jeg lade mig pante

og hælde ud, men saa beholder jeg jo

knap Skjorten paa Kroppen. Men saa

rejser jeg saasnart jeg kan da. Min

Kone og mit Barn er for en Uges Tid

siden rejste til København og bor

der sammen med en Svigerinde af mig.

Jeg er altsaa her ganske alene som

da jeg var ganske ung, og lige saa fattig
som da. Jeg lever her som Eneboer, spiser
Figen, Snegle og Ræddiker, steger mine
Kastanier drikker Vand og Vin dertil.
Jeg ryger ikke og drikker kun sjælden Øl.

[i venstre margen:]

Jeg skriver i Dag til Peter Nansen og vil De skrive ham, at han sender Dem
et

Indbundet Exemplar af Marie Grubbe, men forøvrigt tror jeg han enten alt
har gjort det eller har i Sinde at ville gøre det, Bogen er nemlig endnu ikke
kommet

indbunden ud.

[3]

Jeg bliver slankere hver Dag. Forresten
er jeg saa rask som jeg ikke har været i
ti Aar og det er jeg blevet her i München,
naar jeg har siddet lidt springer jeg op og
gør Arm og Benbevægelser, jeg gaar ogsaa
nu i Svømmebad, springer i det kolde
Bassin, er aldrig forkølet, min kroniske
Bronchitis er ved at høre op, det volder
den dejlige rene og høje Alpeluft, som
spores lige her til München – De skrev
jeg maatte ogsaa gjerne fortælle Dem
naar der hændte mig noget glæde-
ligt – altsaa min Sygdom, den tunge
Uaand som har hvilet over mig siden
min tidlige Ungdom, synes at skulle
vige. Og med den legemlige Sundhed
vil jeg maaske i min Kunst blive
sundere. Naar blot jeg saa ikke bliver
bestandig syg af Klimaet, syg af Kunsten i Dan-
mark, hvis jeg vender Næsen hjem.
Der er – og det føler jeg naar jeg læser dan-
ske Aviser – Kælderluft i Danmark
og skal jeg blive der aarevis bliver jeg
stadig syg, det føler ved jeg vist. Og fra Stipendiet
kan jeg ingen Hjælp vente, det ser
jeg klart, det Raben-Lewetzauske er
vel nu uddelt, Jeg havde, foruden fra

Dem, anbefalinger fra Nyrop, fra Zahrtmann, fra Dorph og fra Knud Larsen. Og mange Købere har jeg da heller ikke haft i Danmark, jeg har i de sidste Aar nærmest levet af Tiggeri og Platten-slagerier og for at undgaa det rejste jeg, Jeg tænkte at mit Talent skulde have hjulpet mig til at kunne klare mig ved mine Hænders Gerning, men mit Haab er slaaet fejl. Foreløbig i

[i venstre margen:]

Det gør mig uhyre ondt at De ikke synes om min Andersens Æventyr, det var et stort og alvorligt Arbejde fra min Side, men som det første Illustrationsarbejde i mit Liv havde jeg

[i margenen foroven:]

ikke nok Erfaring og nu vilde jeg kunne ordne det bedre.

[4]

Kunde De ikke tænke Dem et Menneske i Danmark, som skulde ville bestille hos mig Visen om Aage og Else i 5 smaa Billeder lignende dem som jeg har malet til Peter Hansen og andre. For 120 Kr for alle vil jeg male dem og De vil blive meget skønne, Visen har ligget mig paa Sinde i mange Aar og nu kan jeg male den. Den bliver ikke i gammel "Stil", jeg vil fange Sommernatten ind gennem min Erindring, jeg kunde gøre det meget smukt, men jeg har ikke Kaar til at samle mig om det. Det er Maaneders Arbejde og jeg skal leve. Kender De en dansk Mand som har Penge og som vil give dem ud paa mig og mit Arbejde, han kunde faa et Billede hver Maaned og behøver ikke at være bundet, hvis han ikke syntes om det første. Ellers har jeg et lille Billede, med Motiv fra Boccaccio "Døden i Rosenhaven" som jeg har malet forrige Vinter og har haft udstillet paa Secessionen her,

maa min Svigerinde bringe Dem det,
hvis De synes om det og hvis De ken-
der nogen som De kunde tænke Dem
vilde købe det for 150 Kr, da vilde De
gøre mig en Tjeneste ved at forsøge at
sælge det for mig. Men – jeg betoner det –
jeg vil hverken nu eller hvis jeg følger
Deres Raad og vender hjem paa nogen
Maade drage Dem til Ansvar (som De skriver
i Deres Brev) det er en af de Ting, som
ligger fjærnest fra min Natur, at klage
mig og vælte Ansvaret over paa andre,
jeg er egensindig, men bærer paa alt
Ansvar selv, men jeg vil være Dem altid
[i venstre margen:]
taknemlig for hvad De kan og vil gøre for mig.
Deres hengivne Gudmund Hentze

Kiindun 7. December 1909 Wienke

Kære Es Emil Hammer

Tak for din venlige Brev, det er godt for
mig at vide, at du har Vænnar. - Du
er ikke glad, ikke tilfreds, hvad vedst at
heller ikke med mig selv. De har Ret i det
at du har set mine Tegninger seer du mig kon-
stant. Sydelingealer, det arbejder du i Pinen og
spølte i Lygt. To andre du bliver - og en
er jeg i din alder hvor andre har Ro -
to mere kæmpes du med mig selv. To
ikke at du overdrives naar du har fortæller
dem at du kan gøre et Fortræde lade og
fjerne det Tænder dæfter. Du spørger da
mig selv alvorligt, hvad har du som du
vil male, har du et Møder, at seke egen
dinge saa vil du rige dig for, men Ma-
leren har intet. Og dog kan du ikke
undgå at tegne og male men det er
som om det var om de Aander som dræ-
ning til det. Du kan sige mig saa
haard og ond en dom om minne Arbejde
du kan se dinne tilfald kan omte. - De
andre det ikke sandt, lide de ikke
gaar de med glæde dæfter til deres Ar-
bejde, ligger sig glæde til Hvile? Det er
som Høsting mig er den tilfælde at du al-
villes i Fortræde, du har lidt minde-
sklig meget som Møder i de 1½ Aar, du
nu har været i Tydeland. Du har nu
lært saa meget, at du vil at du har ve-
ret en Idiot, aandsvag, at Maleskæmsten
har været mig en Lethet Bog, det har
du lært gennem de gamle Impressio-
nistes Billeder som du har set dem og i
Bakken, hvor du har forføret Vindst.
Men den Gang fortalt du det ikke som nu,
du saa de som de smukke Farver som de

De kan se sig selv i Bogen, at de har læst at de 1½ Aar - 1 år for mig for Kristian Lange arbejder.
Du er vist som mig glad om det har et værdigt, og du har i sin Tid det tilfælde
som jeg har det arbejder og allesteds i Bogen, som jeg har det tilfælde.

jeg selv enaa byr et Maalder, Grøn-
 den, Aarsagen til disse Færd er først
 gaaet op for mig i Münchenen det at
 se de typke Maalers fortvilede Skat.
 her for at efterligne den franske Kunst.
 Høje af Münchenerne imiterer ganske næst
 men netop som de originalerne og bedst
 den bedste er for mig Leo Pütz, der er
 forskellen mellem Maaler og den franske
 Maaler. Den gode Müncheners
 Kunst er fuld af brøl og velbehagelig,
 de kendte hans færd som Pütz som gasser
 sig paa Ryggen med en Rejseplanis and
 sig i det grønne. Men Althaa, Maaler
 vil og enaa sig blive og til Paris enaa sig,
 først og fremst, der har jeg ikke været
 endnu. Derover er jeg udt til fordelig
 at blive i München, jeg er bærsket til
 et Atelier som først kan søge op til
 i 1ste Jan med 5 Maanedes Varsel og des
 uden har jeg gælt som jeg ikke kan
 lokalet at lobe pa. Althaa enaa sig
 blive her og søge at opføre sin Kunst
 lykkes det mig ikke i hvad det ikke
 ser ind til - enaa sig lade mig prante
 og holde ind, men saa beholder jeg 20
 den af Skjøtten paa Kroppen. Men saa
 nyder jeg saadant og kan de. Min
 Kone og mit Barn er for en liden Tiel
 siden rejste til Koblenz og her
 der sammen med en Svigerind af mig.
 Jeg er Althaa her ganske alene som
 da jeg var ganske ung, og lige saa fattig
 som da. Jeg lever her som Enkelst, spiser
 Tis, Smaale og Rødder, steg og
 Rasturier drikker Vand og Vin det er
 jeg nyder ikke og drikker kan spænde sig

Atke, mætt, i spæning, og en vilde jeg kænne orten det var.
Jeg bliver slankere hver dag. Forresten
at jeg saa rask som jeg ikke har været,
te kan og det er jeg blevet her i Kjøbenhavn,
næst jeg har videt lidt springer jeg op og
gør Arm og Benbevægelser, jeg gaa og gaa
min i Svømmehal, springer, det holder
Parsin, og aldrig fortvilet, min krop
Prophetes er vel at høre op, det volder
de dybe ruse og lige alpeklift, som
flarks læg her til Kjøbenhavn. De spær
Jeg maatte og saa gerne fortælle om
næst der hændte mig noget glæde.
Lige i altid min Sprog, den tunge
Maan som har været over mig i den
min tidlige ungdom. Siger at de ville
vige. Og med de legende Linder
at jeg maatte i min Kjøbenhavn blive
tændte. Næst blot jeg saa ikke bliver
Sag af Klædet, Sag af Kjøbenhavn i Dan
mark, hvis jeg bliver Næst i den.
Der er - og det skal jeg naar jeg kommer
ke ariser - Kjøbenhavn i Danmark
og skal jeg blive der ariser bliver jeg
Sag, det skal jeg vist. Og fra Skibet
kan jeg ingen hjælp vente, det skal
jeg klart, det skal Lægen Lægen er
vel nu indlagt, jeg har, foruden fra
Om, Anbefalingen fra Nyrp, fra Skibet
maar, fra Dørp og fra Kjøbenhavn.
Og mange Kjøbenhavn, jeg da heller ikke
haft i Danmark, jeg har i de sidste
der nærmest Livet af Tigger og Platten
slager og for at indtage det repte jeg
jeg tænkte et mit Talent skal have
nydelse mig til at kænne kænne mig
vel min Hødero Jerning, men mit
Haar er slægt jeg. Forholdet i

Deus sempiternus

Deus sempiternus

Kæmst De ikke tænke Dem et Maanedag i
Communk, som skulde vilde bestille
Værelse i Værelse om Aften og Elser i 5 smaa
Billeder ligesom Dem som jeg har maalt
et Billede Næsten og andre. For 120 Kr. vil
vil jeg maalt dem og De vil blive meget
deerne, Værelse har ligget mig for Dem
i mange Aar og nu kan jeg maalt dem.
Der bliver ikke i gammel. Stil, jeg vil
fang Sommeraften ind gennem mine
Erindringer, jeg kender godt det meget
dumt, men jeg har ikke Raad til
at samle mig om det, det er Maanedag
dets Arbejde og jeg skal leve. Kender
De en dansk Damsk som har Penne
og som vil give dem til mig og
dets Arbejde, kan kender for et Billede
over Maanedag og behøver ikke at være
bændt, hvis kan ikke sejes om det
første. Ellers har jeg et lille Billede, med
Alister fra Puccaccio, døden i Rosenkranz
som jeg har maalt forrige Vinter og har
haft et Billede fra Seclusionen med
maa min Svigermoder bringe dem det,
hvis De synes om det og hvis De kan
de være som De kender Dem og
vilde købe det for 150 Kr. da vil De
gøre mig en tjeneste, ved at forrige et
Billede det for mig. Men - jeg betones det
jeg vil arbejde med alle mine og følger
dets Raad og vender igen for nogle
Maanedage Dem til Næste (som De skrive
i Brev) det er en af de Ting, som
ligger fremest for min Hætte, at lade
mig og vilde Ansvar om for andre
jeg er egentlig, men hører for alle
Ansvar selv, men jeg vil være Bændt